

Årsredovisning 2013

Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag

Årsredovisning 2013

Innehållsförteckning	Sida
Förvaltningsberättelse	3
Femårsöversikt och nyckeltal	6
Resultaträkning	7
Balansräkning	8
Förändringar i eget kapital	10
Kassaflödesanalys	11
Noter	12
Redovisningsprinciper	12
Risker och riskhantering	15
Noter till resultat- och balansräkning	21
Underskrifter	29
Revisionsberättelse	31
Granskningsrapport	32

Bolagsstämman hålls den 14 maj 2014

Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag
Medborgarplatsen 3
118 26 Stockholm

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag (Patientförsäkringen LÖF) avger härmed årsredovisning för räkenskapsåret 1 januari - 31 december 2013, bolagets nittonde verksamhetsår.

Organisation

Patientförsäkringen LÖF är ett rikstäckande försäkringsbolag som har till huvuduppgift att försäkra de vårdgivare som finansieras av landstingen och regionerna.

Patientförsäkringen LÖF meddelar direkt försäkring avseende allmän ansvarighet i Sverige. Bolaget har sitt säte i Stockholm och är ett ömsesidigt försäkringsbolag som är delägt av samtliga landsting och regioner med uppgift att meddela patientskadeförsäkring enligt patientskadelagen och ansvarsförsäkring för patientskador i hälso- och sjukvården.

Bolaget arbetar under bifirman Patientförsäkringen LÖF avseende verksamheten som rör patientförsäkringen och det skadeförebyggande arbetet.

Verksamheten i Patientförsäkringen LÖF har utvecklats planenligt under verksamhetsåret. Inom parentes angivna tal avser motsvarande period under 2012.

Verksamhet

Försäkringstagare och försäkrade

Patientförsäkringen LÖF ska inom ramen för försäkringsverksamheten teckna försäkring med landsting och regioner, utreda och lämna ersättning till patienter som drabbas av skada inom vården samt genom skadeförebyggande arbete verka för att antalet skador inom vården minskar.

Patientförsäkringen LÖF försäkrar vårdgivare som finansieras av landstingen och regionerna. Bolaget handlägger den övervägande delen av patientskadeärenden som berör hälso- och sjukvård i Sverige. Våra slutkunder är de som drabbats av en patientskada.

Patientförsäkringen LÖF har cirka 140 anställda varav merparten arbetar med utredning, beslut i skadeärenden, skadereglering, utbetalningar av ersättningar samt skadeförebyggande åtgärder.

Bolagets ansvarighet är enligt lag, bolagsordning och försäkringsvillkor begränsad för varje skadehändelse till 1 000 gånger det prisbasbelopp enligt socialförsäkringsbalken (2010:110) som gäller när ersättningen bestäms samt för varje skadad patient till 200 gånger detta prisbasbelopp för varje skadehändelse. Styrelsen kan bevilja överskridande av maximibeloppet i försäkringsvillkor och lagstiftning för att tillförsäkra patient som fått kroppsskada/personskada skälig levnadsstandard enligt Patientförsäkringen LÖFs styrelses definition.

Skadeutveckling

2013 anmäldes cirka 13 900 (12 900) skador till Patientförsäkringen LÖF, vilket utgör en ökning på cirka 8 % (9 %). Ökningen de senaste åren bedöms delvis vara en följd av den förändrade patientsäkerhetslagen som trädde i kraft vid årsskiftet 2010/11. Lagen innebär bland annat utökad upplysningskyldighet från vårdgivare till patient och närstående vid vårdskada. Ett annat skäl till ökningen kan vara att landstingen och regionerna arbetar mer aktivt med patientsäkerhet, vilket ger en ökad kunskap om försäkringen.

Skador inom ortopedi, kirurgi och andra verksamheter med stora operationsvolymen är de som anmäls mest till Patientförsäkringen LÖF. Vanligast är de skador som inträffar i samband med operationer. Det kan vara infektioner, blödningar, nerv- och skelettskador vid protesinläggningar. Andra vanliga skador är merskador på grund av försenad eller felaktig diagnos.

I cirka 38 % (39 %) av ärendena som beslutades 2013 beviljades patienten ersättning. Enligt patientskadelagen lämnas ersättning enligt ett antal olika kriterier, bland annat om skadan hade kunnat undvikas vid vård och behandling av en erfaren specialist. Ersättning lämnas inte enbart på den grund att behandlingen inte leder till önskat resultat.

Under 2013 betalades det ut cirka 510 (477) mkr i ersättningar till patienter och efterlevande. De vanligaste ersättningsbeloppen ligger under 30 kkr. Beslut meddelades för cirka 14 000 (12 700) skador. Sex månader efter skadeanmälan hade 84 % (77 %) av patienterna fått besked om skadan var ersättningsbar eller inte.

Kapitalförvaltning

Patientförsäkringen LÖF förvaltar tillgångar som uppgår till cirka 8,2 miljarder. Portföljen är placerad i likvida tillgångar på den svenska räntemarknaden samt i reverslån till Sveriges landsting och regioner. Placeringstillgångarna är klassificerade som investeringar som hålls till förfall och redovisas till upplupet anskaffningsvärde. Bolagets investeringsfilosofi bygger på ett lågt risktagande, vilket bidrar till en stabil kapitalavkastning.

Skadeförebyggande arbete

Patientförsäkringen LÖF ska i nära samarbete med landstingen och regionerna aktivt verka för att antalet skador i vården minskar. Det skadeförebyggande arbetet baseras på den skadestatistik bolaget för och arbetet ska bidra till att minska kostnaderna för skador i vården och minska lidandet för den som drabbas.

Förutom att återföra information om skadeanmälningar till vårdgivarna, samarbetar Patientförsäkringen LÖF med olika medicinska professioner för att tillsammans minska vårdskador inom bland annat förlossningsvård, höft- och knäoperationer, komplikationer vid bukkirurgi, samt läkemedelsanvändning i primärvård.

Patientförsäkringen LÖF bedriver också utbildningsverksamhet inom området patientsäkerhet. Bolaget anordnar tillsammans med SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) den 8:e nationella patientsäkerhetskonferensen i september 2014.

Personalinformation

Marie-Louise Zetterström har tillträtt som ny verkställande direktör från och med april 2013. En ny chefaktuarie har anställts från och med hösten 2013, vilket innebär en förstärkning av aktuariefunktionen.

Medelantalet anställda verksamhetsåret 2013 uppgår till 140 (127). Medelåldern är 43 (43) år. Under året har bolaget ökat nyrekryteringen inom skadereglering för att möta ökade volymer. Nyrekryteringen har bidragit till en jämnare könsfördelning och åldersstruktur. Under året har bolaget utvecklat en intern diplomutbildning för skadereglerare. Syftet är att utbildningen ska vara bättre anpassad utifrån bolagets behov, ge ökad kostnadseffektivitet och bidra till utvecklingsmöjligheter för medarbetarna.

Aktuarietjänster har tillhandahållits av Alpha Consulting A/S. Medelsförvaltningen rörande placeringstillgångar har hanterats av Swedbank Robur Fonder AB. Internrevision har tillhandahållits av KPMG.

Styrelsens arbete

Styrelsen har, från bolagsstämman den 15 maj 2013, bestått av sju bolagsstämmovalda ledamöter, två arbetstagarrepresentanter samt två suppleanter för arbetstagarrepresentanterna. Två ledamöter har avgått ur styrelsen inför bolagsstämman varvid bolagsstämman valde att minska antalet ledamöter och inte utse några ersättare för dessa.

Styrelsen har haft fem ordinarie sammanträden under 2013.

Ersättningsutskottet, som består av styrelsens ordförande och vice ordförande, har haft sammanträde under året rörande vissa ersättningsfrågor inför behandling i styrelsen.

Revisionsutskottet har haft två sammanträden under året för att bereda styrelsens arbete med kvalitetsstyrning av finansiella frågor. Revisionsutskottet består av tre av styrelsens ledamöter och arbetstagarrepresentanterna.

Ordförande i revisionsutskottet är styrelsens vice ordförande.

Solvens II

Under 2013 har arbetet intensifierats med att förbereda Patientförsäkringen LÖF för det kommande Solvens II-regelverket och syftet är att säkerställa att verksamheten uppfyller de kommande kraven. Stora delar av organisationen kommer att påverkas av nya krav på företagsstyrning, riskhantering, intern kontroll och dokumentation. Under 2013 har Patientförsäkringen LÖF fokuserat på företagsstyrning, intern kontroll samt att säkerställa beräkning av försäkringstekniska avsättningar.

Bolaget har även anskaffat ett IT-stöd för att kunna hantera den ökade mängden av rapportering som kommer med Solvens II. Detta kommer att implementeras under 2014.

Patientförsäkringen LÖF arbetar nu efter att införandet av Solvens II sker i januari 2016.

Risker

Riskerna kan delas in i tre huvudgrupper: försäkringsrisker, finansiella risker och operativa risker. I not 2 beskrivs bolagets risker och riskhantering.

Verksamhetens resultat

Premieinkomst

Premieinkomsten uppgår till 900 000 (900 000) kkr.

Försäkringsersättningar

Försäkringsersättningar uppgår till 908 070 (942 475) kkr. Årets skadeutbetalningar, inklusive driftskostnader för skadereglering uppgår till 667 868 (626 475) kkr och avsättningen för oreglerade skador minskade till 240 202 (316 000) kkr. Skadekostnad 2013 låg i linje med bolagets prognos.

Kapitalavkastning

Den totala redovisade kapitalavkastningen uppgår till 155 281 (232 148) kkr, vilket motsvarar en direktavkastning på 1,8 % (2,8 %). Totalavkastningen minskade under 2013 till 1,7 % (4,1 %). Minskningen är främst hänförlig till ett minskat marknadsvärde på reverser mot regioner och landsting. Marknadsvärdet på reverserna har påverkats negativt under året på grund av minskade skillnader i köp- och säljkurser i marknaden för kommun- och landstingsemitterade värdepapper. Löptiden (durationen) för tillgångsportföljen var vid årets slut 0,13 år.

Försäkringstekniska avsättningar

Bolaget har sett över metodiken för reservsättning samt de antaganden som ingår i modellerna. Bland annat har Patientförsäkringen LÖF övergått till kassafödesmetodik för att beräkna avsättningarna för oreglerade skador avseende skadelivräntor.

Driftskostnader

Driftskostnader uppgår till 41 567 (27 812). Ökningen avser främst kostnader för Solvens II och ökade kostnader för personal.

Årets resultat

Resultatet före bokslutsdispositioner och skatt uppgår till 106 118 (161 920) kkr. Bolagets konsolideringskapital ökade med 5,0 % och uppgår till 1 530 919 (1 457 554) kkr.

Resultatet efter skatt och avsättning till obeskattade reserver uppgår till 0 (30 557) kkr.

Framtidsutsikter

Patientförsäkringen LÖF fokuserar på att anpassa och vidareutveckla organisationen för att öka kundnyttan och förbättra kvaliteten i bolagets processer. En ny organisation implementeras från och med årsskiftet 2013/2014. Ett varumärkesarbete med fokusering på målgrupper och fortsatt IT-utveckling med kundwebb är en del i detta.

Till vinstdisposition

Till bolagsstämmans förfogande står enligt balansräkningen 230 557 kkr, varav årets vinst 0 kkr.

Styrelsen föreslår att beloppet disponeras enligt följande:

I ny räkning överförs	<u>230 557 kkr</u>
	230 557 kkr

Femårsöversikt och nyckeltal (kkkr)

Resultat	2013	2012	2011	2010	2009
Premieintäkt	900 000	900 000	1 050 000	975 000	950 000
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	141 474	182 138	185 663	16 699	21 356
Övriga tekniska intäkter	474	59	156	197	-
Försäkringsersättningar	-908 070	-942 475	-887 879	-840 894	-652 901
Driftskostnader	-41 567	-27 812	-20 795	-22 557	-22 302
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	92 311	111 910	327 145	128 445	296 153
Återstående kapitalavkastning	13 807	50 010	33 288	-	-
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	106 118	161 920	360 433	128 445	296 153
Årets resultat	0	30 557	0	0	0
Ekonomisk ställning					
Placeringstillgångar till verkligt värde inklusive Kassa och Bank	8 398 749	8 117 425	7 524 415	1 014 695	587 266
Försäkringstekniska avsättningar	6 901 202	6 661 000	6 345 000	6 035 000	5 735 000
Konsolideringskapital					
Beskattat eget kapital	230 557	230 557	200 000	200 000	200 000
Obeskattade reserver	1 364 499	1 259 253	1 139 850	779 717	652 972
Övervärden(+)/undervärden(-) i obligationer och andra räntebärande värdepapper	-64 137	-32 256	-133 868	4 263	8 962
	1 530 919	1 457 554	1 205 982	983 980	861 934
varav uppskjuten skatt i konsolideringskapital	300 190	277 036	299 781	205 066	171 732
Kapitalbas	1 595 056	1 489 810	1 339 850	979 717	852 972
Erforderlig solvensmarginal	326 244	317 615	284 798	283 165	310 557
Nyckeltal					
Skadeförsäkringsrörelse					
Skadeprocent	100,9	104,7	84,6	86,3	68,7
Driftskostnadsprocent	4,6	3,1	2,0	2,3	2,4
Totalkostnadsprocent	105,5	107,8	86,6	88,6	71,1
Kapitalförvaltningen					
Direktavkastning %	1,8	2,8	2,8	1,9	2,7
Totalavkastning %	1,7	4,1	0,9	1,7	2,7
Ekonomisk ställning					
Konsolideringsgrad %	170	162	115	101	91

Resultaträkning (kk)

Teknisk redovisning av skadeförsäkringsrörelse	Not	2013	2012
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)			
Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)	(3)	900 000	900 000
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	(4)	141 474	182 138
Övriga tekniska intäkter		474	59
Försäkringsärsättning (efter avgiven återförsäkring)	(5)		
Utbetalda försäkringsärsättningar före avgiven återförsäkring		-667 868	-626 475
Förändring i Avsättning för oreglerade skador före avgiven återförsäkring		-240 202	-316 000
		-908 070	-942 475
Driftskostnader	(6)	-41 567	-27 812
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		92 311	111 910
Icke-teknisk redovisning			
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		92 311	111 910
Kapitalavkastning, intäkter	(7)	157 519	234 068
Kapitalavkastning, kostnader	(8)	-2 238	-1 920
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen		-141 474	-182 138
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		106 118	161 920
Bokslutsdispositioner	(9)	-105 247	-119 403
Resultat före skatt		871	42 517
Skatt på årets resultat	(10)	-871	-11 960
Årets resultat		0	30 557
Hänförligt till:			
Försäkringstagarna		0	30 557
Totalresultat			
Årets resultat		0	30 557
Totalresultat hänförligt till försäkringstagarna		0	30 557

Balansräkning (kk)

	Not	2013-12-31	2012-12-31
Tillgångar			
Placeringstillgångar			
<i>Andra finansiella placeringstillgångar</i>			
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	(11)	8 208 571	7 897 384
Fordringar			
Övriga fordringar		1 584	917
Andra tillgångar			
Materiella tillgångar	(12)	1 498	1 439
Kassa och bank		254 315	252 297
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna ränteintäkter		32 311	22 132
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	(13)	18 409	3 656
Summa tillgångar		8 516 688	8 177 825
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital			
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserat resultat		230 557	200 000
Årets resultat		0	30 557
Obeskattade reserver			
Säkerhetsreserv		1 364 499	1 244 103
Periodiseringsfond		-	15 150
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)			
Avsättning för oreglerade skador	(14)(15)	6 901 202	6 661 000
Skulder			
Övriga skulder	(16)	13 432	18 986
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	(17)	6 998	8 029
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		8 516 688	8 177 825

Poster inom linjen

	Not	2013-12-31	2012-12-31
Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser			
Tillgångar med förmånsrätt	(18)	7 355 041	7 081 300
Övriga ställda panter och jämförliga säkerheter		inga	inga
Ansvarsförbindelser		inga	inga
Åtaganden		inga	inga

Förändringar i eget kapital (kkf)

Eget kapitalräkning 2013

	Garanti kapital	Bundna reserver	Balanserat resultat	Årets resultat	Summa eget kapital
Belopp vid årets ingång	-	-	200 000	30 557	230 557
Resultatdisposition	-	-	30 557	-30 557	0
Årets resultat	-	-	-	0	0
Belopp vid årets utgång	-	-	230 557	0	230 557

Eget kapitalräkning 2012

	Garanti kapital	Bundna reserver	Balanserat resultat	Årets resultat	Summa eget kapital
Belopp vid årets ingång	-	-	200 000	0	200 000
Årets resultat	-	-	-	30 557	30 557
Belopp vid årets utgång	-	-	200 000	30 557	230 557

Kassaflödesanalys (kkkr)

	2013-12-31	2012-12-31
Kassaflöde från försäkringsverksamheten		
Inbetalda premier	900 000	900 000
Utbetalda skador	-677 956	-617 130
Utbetalningar avseende driftskostnader	-40 502	-23 834
	181 542	259 036
Kassaflöde från placeringsverksamhet		
Erhållna räntebetalningar på räntebärande värdepapper	166 187	236 722
Köp (-) och försäljning (+) netto av värdepapper	-334 531	-287 649
	-168 344	-50 927
Kassaflöde före finansiella poster	13 198	208 109
Betald inkomstskatt	-11 180	-405
Årets kassaflöde	2 018	207 704
Kassa och bank		
Kassa och bank vid årets början	252 297	44 593
Kassa och bank vid periodens slut	254 315	252 297
Årets kassaflöde	2 018	207 704

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Företagsinformation

Denna årsredovisning för Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag har upprättats och godkänts för publicering av styrelsen och verkställande direktören den 20 mars 2014 och kommer att föreläggas bolagsstämman den 14 maj 2014 för fastställande. Bolaget är ett svenskt ömsesidigt försäkringsbolag med säte och huvudkontor i Stockholm, Sverige. Bolagets huvudsakliga verksamhet beskrivs i förvaltningsberättelsen. Rörelsen omfattar en verksamhetsgren (försäkringsklass 13, företags- och fastighetsförsäkring) och avser direkt försäkring i Sverige.

Uttalande om överensstämmelse med tilläpade regelverk

Årsredovisningen för Patientförsäkringen LÖF är upprättad enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i försäkringsföretag FFFS 2008:26 inklusive dess ändringsföreskrifter och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2. Bolaget tillämpar lagbegränsad IFRS och med detta avses internationella redovisningsstandarder som antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och Finansinspektionens föreskrifter. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning. För räkenskapsåret 2013 lämnas upplysning enligt IFRS 13 Fair Value Measurement om vilka värderingsmodeller som används när informationen som redovisas för verkligt värde endast görs i upplysningssyfte. I övrigt har det inte tillkommit några för Patientförsäkringen LÖF väsentliga ändringar eller nyheter gällande redovisningsprinciper.

Kommande ändringar i IFRS

Kommande standarder och förbättringar av IFRS godkända av EU bedöms inte ha någon väsentlig inverkan på de finansiella rapporterna för Patientförsäkringen LÖF.

Värderingsgrunder för upprättande av redovisningen

Redovisningen baseras på historiska anskaffningsvärden. De finansiella rapporterna och noterna presenteras i tusentals svenska kronor (kkkr) om inte annat anges.

Väsentliga överväganden och bedömningar som påverkar redovisningen

Vid upprättande av finansiella rapporter i enlighet med lagbegränsad IFRS görs bedömningar och uppskattningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes rimliga. Det verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Bedömningar som har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna och som kan medföra väsentliga justeringar i de finansiella rapporterna kommenteras nedan.

De viktigaste antagandena som påverkar redovisade belopp för tillgångar och skulder är relaterade till de försäkringstekniska avsättningarna. Beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna baseras på uppskattningar och bedömningar som innebär en betydande risk för väsentliga justeringar i redovisade värden under nästkommande år. Avsättningarna kontrolleras och utvärderas löpande. Avsättningsrisk kommenteras vidare i not 2 och en redogörelse för bolagets skadekostnadsutveckling de senaste åren finns i not 15.

Placeringsstillgångarna, som är bolagets största tillgångspost, har klassificerats såsom investeringar som hålls till förfall och har värderats till upplupet anskaffningsvärde. Kontroll görs löpande av att förutsättningar för principen följs. Den finansiella risken kommenteras vidare i not 2.

Nedan följer kommentarer till de för Patientförsäkringen LÖF viktigaste redovisningsprinciperna.

Tilläpade principer för poster i resultaträkning

I resultaträkningen sker en uppdelning i resultatet för försäkringsrörelsen, det tekniska resultatet och det icke-tekniska resultatet, som i huvudsak är hänförligt till kapitalförvaltningen. Posterna som ingår i det tekniska resultatet avser till helt övervägande del företagets verksamhet som försäkringsgivare, det vill säga överföring av försäkringsrisk enligt definitionen i IFRS 4 Försäkringsavtal.

Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas den totala bruttopremien för direkt försäkring och mottagen återförsäkring som har inbetalats eller kan tillgodoföras företaget för försäkringsavtal där försäkringsperioden påbörjats före räkenskapsårets utgång. Premieinkomsten avser hela försäkringsperioden oavsett om premien är aviserad eller ej.

Premieintäkt

Som premieintäkt redovisas den del av premieinkomsten som är hänförlig till redovisningsperioden. Den del av premieinkomsten från försäkringskontrakt som avser tidsperioder efter balansdagen redovisas som ej intjänad premie i balansräkningen. Beräkning av avsättning för ej intjänad premie sker i normalfallet genom att premieinkomsten periodiseras strikt utifrån det underliggande försäkringskontraktets löptid.

Kapitalavkastning

Den totala kapitalavkastningen redovisas i det icke-tekniska resultatet. En del av kapitalavkastningen förs över från kapitalförvaltningens resultat till tekniskt resultat för försäkringsrörelsen baserat på de genomsnittliga försäkringstekniska avsättningarna.

Försäkringsersättningar

Som försäkringsersättningar redovisas periodens kostnad för inträffade skador vare sig de är anmälda till bolaget eller inte. De totala försäkringsersättningarna för redovisningsperioden omfattar under perioden utbetalda försäkringsersättningar, förändringar i avsättningar för oregerade skador samt kostnader för skadereglering.

Driftskostnader

Det tekniska resultatets redovisade driftskostnader för perioden uppdelas på driftskostnader för skadereglering och kostnader för övrig försäkringsteknisk verksamhet. I den icke-tekniska redovisningen av kapitalavkastningen ingår driftskostnader för finansförvaltningen. Driftskostnader för skadereglering redovisas bland försäkringsersättningar i resultaträkningen. Driftskostnaderna avser både direkta och indirekta kostnader och funktionsindelas utifrån följande funktioner; Skadereglering, Administration och Kapitalförvaltning.

Pensionskostnader, pensionsförpliktelser och andra ersättningar till anställda

Pensionsförpliktelser omfattar pensionsplaner genom kollektivavtal och socialförsäkringslagar samt vissa individuella avtal. Det förekommer både förmåns- och avgiftsbestämda planer. Patientförsäkringen LÖF redovisar samtliga pensionsplaner enligt tryggandelagen. Pensionskostnaden utgörs av den premie som erläggs för tryggande av pensionsförpliktelserna. Enligt kollektivavtalet erbjuds vissa anställda att erhålla pension vid 62-års ålder. Avgiften kostnadsförs när möjligheten utnyttjas.

Skatt

Företagets skatt för perioden utgörs av aktuell och uppskjuten skatt. Aktuell skatt är skatt som hänför sig till periodens skattepliktiga resultat. Inkomstskatten under året var 22,0 procent av den beskattningsbara inkomsten. Uppskjuten skatt uppstår på grund av temporära skillnader mellan en tillgångs eller skulds skattepliktiga värde och dess bokförda värde. Uppkomna skattemässiga underskott redovisas som uppskjutna skattefordringar om det bedöms sannolikt att de kan utnyttjas mot skattemässiga överskott i framtiden. Aktuell och uppskjuten skatt redovisas i resultaträkningen.

Obeskattade reserver

Skattelagstiftningen i Sverige ger företag möjlighet att genom avsättning till obeskattade reserver minska årets beskattningsbara resultat. Förändringar av obeskattade reserver redovisas över resultaträkningen under rubriken bokslutsdispositioner. I balansräkningen redovisas det ackumulerade värdet av avsättningarna under rubriken obeskattade reserver.

Tillämpade principer för poster i balansräkningen

Ingen kvittning sker mellan finansiella tillgångar och skulder. Inga avtal om kvittning finns som föranleder upplysning om detta enligt IFRS 7.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Placeringsstillgångarna har klassificerats såsom investeringar som hålls till förfall och redovisas till upplupet anskaffningsvärde.

Fordringar

Fordringar har klassificerats såsom lånefordringar och kundfordringar och redovisas till det belopp som förväntas inflyta. Avsättning för osäkra fordringar görs normalt utifrån en individuell värdering av fordran.

Materiella tillgångar

Inventarier, huvudsakligen kontorsutrustning, redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Avskrivningarna redovisas linjärt över den förväntade nyttjandeperioden. Förväntad nyttjandeperiod är fem år för alla inventarier.

Kassa och bank

Kassa och bank består av banktillgodohavanden och har klassificerats som lånefordringar och kundfordringar.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker samt avsättning för oreglerade skador och motsvarar förpliktelseerna enligt ingångna försäkringsavtal.

Samtliga avtal är klassificerade som försäkringsavtal enligt IFRS 4.

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker

Avsättningen för ej intjänade premier avser att täcka den förväntade skade- och driftskostnaden under den återstående löptiden på redan ingångna försäkringskontrakt. Avsättningen för ej intjänade premier beräknas normalt strikt tidsproportionellt, så kallad pro rata temporisberäkning. Om premienivån har bedömts som otillräcklig ska den enligt ovan beräknade avsättningen för ej intjänade premier för vid redovisningsperiodens slut gällande försäkringar förstärkas med en avsättning för kvardröjande risker avseende perioden fram till nästa förfallodag.

Avsättning för oreglerade skador

Avsättning för oreglerade skador ska täcka de förväntade framtida kostnaderna för skador som inte är slutreglerade inklusive de skador som ännu inte rapporterats till Patientförsäkringen LÖF. Avsättningen inkluderar förväntad framtida kostnadsökning samt kostnader för skadereglering och den beräknas med hjälp av vedertagna aktuariella metoder och genom individuella bedömningar av enskilda skadefall. Avsättningen för oreglerade skador diskonteras inte med undantag för avsättning för skadelivräntor. För skador kopplade till prisbasbeloppet antas en skadeinflation på 2 procent.

För skadelivräntor beräknas avsättningarna med livaktuariella metoder. Detta innebär att man gör följande antaganden:

- dödlighet; generationsdödlighet enligt trygghandgrunder används. För svåra skador tillämpas en åldersförskjutning av dödligheten.
- kommande värdesäkring; styrs av lagen av ändring i skadeståndslivräntor
- diskonteringsränta; räntesatsen väljs i enlighet med FFFS 2013:23
- driftskostnadsbelastning

Tillämpade principer för kassaflödesanalys

Metodbeskrivning

Bolaget tillämpar direkt metod för verksamheternas kassaflöden. Detta betyder att inbetalningar respektive utbetalningar anges brutto och specificeras under delrubriker i kassaflödesanalysen. Analysen har sin grund i de poster i resultaträkningen som har direkt koppling till externa betalningsflöden. Dessa poster justeras sedan i analysen med periodens förändringar i balansräkningen för de poster som har direkt anknytning till resultatposten i fråga.

Redovisande poster

Under rubriken Kassaflöde från försäkringsverksamheten redovisas kassaflöden från inbetalda premier, utbetalda skador samt utbetalningar avseende driftskostnader. Under rubriken Kassaflöde från placeringsverksamheten redovisas kassaflöden från betalda och erhållna räntor, erhållna utdelningar och från investeringar och försäljningar av placeringstillgångar, Kassa och bank består av banktillgodohavanden.

Not 2 Risker och riskhantering

Risk och riskhantering utgör en central del av Patientförsäkringen LÖFs verksamhet. Nedanstående not omfattar en beskrivning av bolagets riskhantering samt kvantitativa och kvalitativa upplysningar om bolagets försäkringsrisker, finansiella risker och operativa risker.

Syfte med riskhantering och kontroll

Målen för bolagets riskhantering är att:

- Integrera riskhanteringen i företagets organisations- och beslutsstruktur.
- Skapa en plattform av strategier, processer och rapporteringsrutiner som säkerställer att bolaget fortlöpande och på ett tillfredsställande sätt kan identifiera, värdera, övervaka, hantera och rapportera bolagets risker.

Riskhanteringen syftar till att ge styrelse och vd en samlad bild över bolagets risker och att möjliggöra en effektiv styrning och hantering av de risker som identifieras. Skadeförsäkringsverksamhet går ut på att överföra risk från försäkringstagaren till försäkringsgivaren. Patientförsäkringen LÖF tar in premier från ett antal försäkringstagare och förbinder sig att ersätta dem om en försäkrad skadehändelse inträffar.

Rörelseresultatet beror till största delen på det försäkringstekniska resultatet och på avkastningen från placeringstillgångarna. Korrekt prissättning av försäkringsavtalen är avgörande för det försäkringstekniska resultatet. Placeringsverksamheten fokuserar på en god och säker avkastning och kontroll av risker. Då en stor del av försäkringspremierna kommer att utbetalas till försäkringstagarna som framtida skadeersättningar, måste det säkerställas att det finns tillräckligt med tillgångar för att täcka de försäkringstekniska avsättningarna.

Skillnaden i duration mellan skulder och placeringstillgångar kontrolleras kontinuerligt. Överskottskapital placeras i en diversifierad portfölj för att öka totalavkastningen.

Metoder för riskhantering och kontroll

Finansinspektionen har i de allmänna råden om styrning och kontroll angett riktlinjer för finansiella företags hantering och kontroll av risker. Viktiga funktioner i detta arbete är bolagens interna regler och rutiner samt bolagets riskkontrollfunktion. Styrelsen för Patientförsäkringen LÖF har i enlighet med råden fastställt en riskpolicy.

Patientförsäkringen LÖF har ett revisionsutskott bestående av delar av styrelsen. Revisionsutskottets uppgift är bland annat att kvalitetssäkra bolagets interna styrning och kontroll med avseende på finansiell rapportering samt hantering och kontroll av finansiella risker.

Risker hanteras i normalfallet av den verksamhet som påverkas om en risk/händelse skulle inträffa. Ansvarig funktion för hanteringen av försäkringsrisk är chefsaktuarien. Ansvarig funktion för hantering av finansiell risk är finanschefen. Ansvarig funktion för att hantera operativ risk är i normalfallet verksamhetsansvarig för del del av verksamheten som påverkas.

Patientförsäkringen LÖFs riskkontrollfunktion utgörs av bolagets riskcontroller. Riskcontrollern är direkt underställd vd och har en från affärsverksamheten oberoende ställning. Riskcontrollern rapporterar direkt till vd och styrelse. Riskcontrollern ska arbeta för att bolaget har en effektiv och tillfredsställande hantering av de risker som bolaget utsätts för. Till stöd för riskcontrollerns arbete finns en riskhanteringsgrupp bestående av bolagets företagsledning.

Bolagets arbete med riskhantering är en process som kontinuerligt ses över och utvecklas för att riskhanteringen alla delar ska fungera på ett adekvat sätt.

Försäkringsrisker

Försäkringsverksamheten

Bolagets ansvarighet är enligt lag, bolagsordning respektive försäkringsvillkor begränsad för varje skadehändelse till 1 000 gånger det prisbasbelopp, enligt socialförsäkringsbalken (2010:110), som gäller när ersättningen bestäms samt för varje skadad patient till 200 gånger detta prisbasbelopp för varje skadehändelse. Styrelsen kan bevilja överskridande av maximibeloppen för att tillförsäkra patient som fått kroppsskada/personskada skälig levnadsstandard enligt definition som bestäms av styrelsen. Denna rätt har delegerats till bolagets verkställande direktör.

Bolaget har ingen återförsäkring.

Försäkringstagarna faktureras en premie som ska täcka bolagets kostnader samt bidra till uppbyggnad av kapitalbasen för att möta solvenskrav. Om sådan premieinbetalning visar sig otillräcklig äger Patientförsäkringen LÖF enligt försäkringsavtalen med respektive landsting och region rätt att fakturera tilläggspremie under löpande kalenderår, dock högst en gång per kalenderår. I bolagsordningen anges att delägarna (landstingen och regionerna) svarar som juridiska personer var för sig för bolagets förbindelser, envar till ett belopp motsvarande tio gånger den premie de haft att erlagga under det år förlusten uppkommit.

Som försäkringsrisker kategoriseras nedan teckningsrisk, avsättningsrisk och koncentrationsrisker.

Teckningsrisk

Teckningsrisken är risken att den beräknade premien och övriga intäkter i försäkringen inte kommer att motsvara de faktiska skade- och driftskostnaderna förknippade med försäkringen. För att säkerställa att premienivån är tillräcklig är en korrekt uppskattning av den förväntade omfattningen och frekvensen av försäkringsskadorna av väsentlig betydelse. Skadekostnaderna kan avvika från den förväntade nivån på grund av slumpmässiga variationer samt till exempel ändringar i beräkningspraxis till följd av rättslig prövning och att tiden till en skada är slutreglerad för vissa skadetyper är väldigt lång.

Bolaget är ett ömsesidigt försäkringsbolag. Försäkringarna tecknas direkt med försäkringstagarna utan inblandning av försäkringsmäklare. Enligt bolagets riktlinjer för tecknings- och återförsäkringsrisker får Patientförsäkringen LÖF endast meddela ansvarighetsförsäkring (patientförsäkring) till landstingen och regionerna. Patientförsäkringen LÖF följer detaljerade interna riktlinjer för att säkerställa riktig bedömning och kvantifiering av den risk som tecknas samt specificera vilka försäkringsbelopp och definiera vilka typer av risker som får accepteras. Att löpande se över dessa riktlinjer är ett viktigt arbete för att minska teckningsrisken samt främja en stabil och förutsägbar kostnadsutveckling.

En känslighetsanalys av teckningsrisken per 31 december 2013 visas i tabell 1.

Tabell 1 - Känslighetsanalys, teckningsrisk

Inverkan på vinst före skatt (mkr)	2013	2012
+/- 1 % förändring i totalkostnadsprocent	+/- 9	+/- 9
+/- 5 % förändring i premienivån	+/- 45	+/- 45
+/- 5 % förändring i försäkringsersättningar	+/- 45	+/- 47

Avsättningsrisk

Med avsättningsrisk avses risken att de försäkringstekniska avsättningarna inte räcker till att reglera inträffade skador. Avsättningsrisken hanteras främst genom vedertagna aktuariella metoder samt av en kontinuerlig uppföljning av anmälningar och skadekostnadsutveckling. Vissa skadetyper är relativt få och tar lång tid att reglera vilket gör att de är svåra att uppskatta och bedömningen försvåras av till exempel olikheter i inflationstakt och dödlighet över tiden.

Bolagets ansvariga aktuarie har ansvaret att ta fram och presentera riktlinjer för hur de försäkringstekniska avsättningarna ska beräknas samt att utvärdera om de totala avsättningarnas nivå är tillräcklig i förhållande till den fastställda policyn. Bedömningarna grundar sig på de fakta och information om historiska utbetalningsströmmar som är kända och tillgängliga på balansdagen. Därutöver beaktas trender i skadekostnadsutvecklingen, nivån för oreglerade skador, ändrad lagstiftning, rättsfall och ekonomiska förhållanden. Vid reservsättning används vedertagna aktuariella metoder.

Skadeförsäkring

Avsättningarna för skadeförsäkringar är känsliga för förändringar i väsentliga antaganden. Känslighetsanalysen i tabell 2 har genomförts genom att mäta bruttoeffekten (exklusive skadelivräntor och avsättning för framtida skaderegleringskostnader), resultat före skatt och eget kapital av rimligt sannolika förändringar i några centrala antaganden. Någon hänsyn till eventuella korrelationer mellan antaganden har inte tagits.

En känslighetsanalys av avsättningsrisken per 31 december 2013 visas i tabell 2 och 3.

Tabell 2 - Känslighetsanalys, avsättningsrisk skadeförsäkring

Antagande (mkr)	Förändring i antagande %	Avsättningar brutto	Resultat före skatt	Eget kapital
2013				
Försäkringstekniska avsättningar		2 340		
Genomsnittlig skadekostnad	+ 10 %	2 574	-234	-234
Genomsnittligt antal skador	+ 10 %	2 574	-234	-234

Skadelivräntor

Känslighetsanalysen i tabell 3 har genomförts genom att mäta bruttoeffekten (exklusive skadelivräntor och avsättning för framtida skaderegleringskostnader), resultat före skatt och eget kapital av rimligt sannolika förändringar i några centrala antaganden. Någon hänsyn till eventuella korrelationer mellan antaganden har inte tagits.

Tabell 3 - Känslighetsanalys, avsättningsrisk skadelivräntor

Antagande (mkr)	Förändring i antagande %	Avsättningar brutto	Resultat före skatt	Eget kapital
2013				
Försäkringstekniska avsättningar		1 440		
Ökad livslängd	- 20 %	1 481	-41	-41
Minskad ränta	- 1 % enhet	1 569	-129	-129
Ökad inflation	+ 1 % enhet	1 626	-186	-186

Finansiella risker

Placeringsverksamheten

Bolagets huvudsakliga placeringstillgång utgörs av reverser utställda av Sveriges landsting och regioner. Reverserna redovisas som placeringstillgångar i tillgångsslag 5 (riskfri placering) då landstingen och regionerna är rättssubjekt jämförbara med svenska staten, svenska kommuner, etc. Landstingen och regionerna som försäkringstagare är säkra betalare. De har en i regeringsformen fastställd egen beskattningsrätt och kan inte komma på obestånd.

För övriga placeringstillgångar anger bolagets placeringsriktlinjer att placeringar endast tillåts i räntebärande värdepapper. Dessa värdepapper ska vara föremål för regelbunden notering på marknadsplats som står under tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ.

Målet med placeringsverksamheten i Patientförsäkringen LÖF, vad avser placeringstillgångar, är att lämna en god avkastning samt säkerställa att det finns fullgod likviditet för att kunna följa bolagets betalningsåtaganden. Patientförsäkringen LÖF ska vid varje tidpunkt ha en stabil solvenskvot. De huvudsakliga riskerna inom placeringsverksamheten är att placeringarnas värde sjunker och att avkastningen är lägre än vad de försäkringstekniska avsättningarna kräver. Patientförsäkringen LÖF begränsar dessa risker genom att i så stor utsträckning som möjligt diversifiera placeringsportföljen enligt givna placeringsriktlinjer.

Patientförsäkringen LÖF arbetar med att ytterligare minimera riskerna genom att fastställa limiter mot placeringar i enskilda motparter, förutom värdepapper utgivna av svenska staten där inga limiter finns. För att minska kreditrisker får placeringar endast ske med angivna typer av emittenter och för varje typ av emittent med angivet maximalt belopp av hela kapitalet.

Lägsta rating (Standard & Poor's) avseende placeringar under ett år är K1 och för placeringar längre än ett år är lägsta rating BBB+, undantagna är offentlig sektor och bostadsinstitut.

Fördelningen avseende finansiella tillgångar och skulder redovisas i tabell 4.

Tabell 4 - Finansiella tillgångar och skulder

Bokfört värde (kkkr)	2013-12-31	2012-12-31
Tillgångar		
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	8 208 571	7 897 384
Övriga fordringar	1 584	917
Kassa och bank	254 315	252 297
Upplupna intäkter	32 311	22 133
Summa finansiella tillgångar	8 496 781	8 172 731
Skulder		
Övriga skulder	10 339	5 712
Upplupna kostnader	1 205	1 890
Summa finansiella skulder	11 544	7 602

För verkligt värde avseende obligationer och andra räntebärande värdepapper se not 11. För övriga finansiella tillgångar och skulder bedöms bokfört värde vara verkligt värde.

Som finansiella risker kategoriseras nedan marknads-, kredit- och likviditetsrisker.

Marknadsrisker

Förändringar i räntesatser samt förändringar i volatilitet kan påverka marknadsvärdena för de finansiella tillgångarna och de försäkringstekniska avsättningarna.

Utländsk valuta

Bolagets placeringar utgörs endast av värdepapper nominerade i SEK vilket begränsar valutarisken.

Likviditetsrisk

För att tillförsäkra att bolaget har tillräckligt med likvida medel har placeringstillgångarna en differentierad förfallostruktur. Tillgångar motsvarande skuldtäckningskravet är placerade så att de uppfyller Försäkringsrörelselagens (FRL 2010:2043) krav i detta avseende.

Marknadsrisker i placeringsverksamheten

Patientförsäkringen LÖF har endast tillgångar i form av obligationer och penningmarknad samt kassa och bank. Därmed har förändringar i räntor påverkan på marknadsvärde och avkastning på placeringstillgångarna.

Om fixräntan på STIBOR 3 månader stiger med en procentenhet ökar bolagets ränteintäkter på reversinnehavet mot försäkringstagarna med 60 miljoner på årsbasis. Detta reversinnehav uppgår till sex miljarder och utgör cirka 73 % (75 %) av placeringstillgångarnas bokförda värde.

Marknadsrisker i försäkringsverksamheten

Försäkringstekniska avsättningar kan indelas i avsättningar för ej intjänade premier, kvardröjande risker och oreglerade skador. Per den 31 december 2013 uppgick nettoavsättningarna för ej intjänade premier och kvardröjande risker till 0 kkr, medan avsättningarna för oreglerade skador uppgick till 6 901 mkr.

De försäkringstekniska avsättningarna redovisas i nominella belopp i balansräkningen med undantag av livräntor och med antagandet att framtida inflation är noll. Redovisade förluster på grund av inflation tas ut genom höjd premie efterföljande år. Det ekonomiska värdet av dessa avsättningar, det vill säga nuvärdet av framtida försäkringsersättningar, exponeras däremot för förändringar i ränteläget. Avsättningarnas duration beror på typ av försäkring. Den totala durationen för alla försäkringstekniska avsättningar är cirka 9,6 år. Livräntorna och potentiella förändringar i diskonteringsräntan påverkar de försäkringstekniska avsättningarna.

Patientförsäkringen LÖF tecknar försäkringsavtal endast i Sverige.

Tabell 5 - Duration av försäkringstekniska avsättningar för oreglerade skador.

	2013	2012
Ansvar	9,6 år	10,21 år

Kreditrisker

Kreditrisker avser resultatsvängningar beroende på att utgivare eller motparter inte uppfyller sina förpliktelser och består av motparts-, lands- och avvecklingsrisker.

Kreditrisker i placeringsverksamheten

Tabell 6-7 visar räntebärande placeringar per sektor samt kreditbetygklass. Exponeringarna är primärt indelade efter utgivare och motparter. Tabell 8 visar exponeringen av Patientförsäkringen LÖFs obligationer och andra räntebärande värdepapper indelade per tillgångsklass. Tabellerna är beräknade utifrån marknadsvärden.

Tabell 6 - Räntebärande placeringar per sektor

	2013	2012
Bank	12 %	10 %
Företag	2 %	5 %
Offentlig sektor	86 %	85 %
Summa	100 %	100 %

Tabell 7 - Räntebärande placeringar per kreditbetyg (Standard & Poor's)

	2013	2012
Revers mot försäkringstagare	73 %	75 %
AAA+K1	18 %	13 %
AA+	1 %	1 %
A+	2 %	2 %
A	5 %	5 %
A-	1 %	1 %
Övriga	- %	3 %
Summa	100 %	100 %

Tabell 8 - Exponering räntebärande placeringar

	2013	2012
<i>Obligationer</i>		
Bank	14 %	11 %
Företag	2 %	5 %
Offentlig sektor	84 %	84 %
Summa	100 %	100 %
<i>Penningmarknadsinstrument</i>		
Bank	0 %	0 %
Företag	0 %	0 %
Offentlig sektor	100 %	100 %
Summa	100 %	100 %

Kreditrisker i försäkringsverksamheten

Några kreditrisker i återförsäkringsverksamheten föreligger inte eftersom Patientförsäkringen LÖF inte har någon avgiven återförsäkring.

Likviditetsrisker

I vid mening handlar likviditetsrisker om tillgång till finansiering. Om en likviditetsrisk realiseras kan detta ofördelaktigt påverka den ordinarie affärsverksamheten och i yttersta fall även riskera förmågan att uppfylla de dagliga betalningsåtagandena.

Tabell 9 - Fördelning av avsättningar för oreglerade skador per utbetalningsperiod

	2013	2012
-3 år	27 %	15 %
4-10 år	40 %	41 %
11- år	33 %	44 %

Operativa risker

Med operativa risker avses risken för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser. IT-relaterade risker och legala risker ingår i definitionen, liksom risken för externa eller interna oegentligheter.

Operativa risker kan påverka bolaget på olika sätt. Möjliga konsekvenser innefattar felaktigheter i resultatinformation, ökade driftkostnader och kritik eller sanktioner från myndigheter. Riskerna kan därmed påverka bolagets förmåga till måluppfyllelse inom ett eller flera områden.

Patientförsäkringen LÖF använder en självvärderingsmetod för att kartlägga bolagets operativa risker. Bedömning görs av riskers påverkan och potentiella konsekvens liksom av bolagets befintliga riskhantering. Riskkartläggningar görs av verksamheten med stöd av riskkontrollfunktionen. Kartläggning av Compliantcerisker görs av compliancefunktionen.

Incidentrapportering

Patientförsäkringen LÖF har riktlinjer som syftar till en väl fungerande rapportering, dokumentation och uppföljning av inträffade incidenter. Det är bolagets övertygelse att det är viktigt för att synliggöra brister i verksamheten för att kunna arbeta med ständiga förbättringar.

Med incident avses en inträffad händelse som kan ha uppenbart negativa konsekvenser för bolagets verksamhet, anställd personal, ägare, kunder och samarbetspartners eller relationer till dem.

Samtliga medarbetare ska rapportera uppkomna incidenter inom bolaget. Detta för att säkerställa att händelsen uppmärksammas och att bolaget kan vidta nödvändiga åtgärder för att minimera risken att incidenten upprepas. Riskkontrollern ansvarar för att samtliga rapporterade incidenter tas om hand. Detta inkluderar återföring till styrelsen, vd och företagsledning angående inrapporterade incidenter.

Noter till resultat- och balansräkning (kk)

	2013	2012
Not 3 Premieinkomst	900 000	900 000
Avser direktförsäkring i Sverige.		
Not 4 Kapitalavkastning överförd till försäkringsrörelsen	141 474	182 138
Kapitalunderlaget utgörs av ett genomsnitt av de försäkringstekniska avsättningarna, vilka består av avsättning för oreglerade skador samt avsättning för ej intjänad premie. Kalkylräntesatsen som har använts är 2,1 % (2,8 %) och motsvarar den genomsnittliga räntenivån på statsobligationer med en löptid på 10 år.		
Not 5 Försäkringsersättningar före avgiven återförsäkring		
Utbetalda försäkringsersättningar	-396 447	-365 756
Utbetalda skadelivräntor	-113 960	-110 850
Driftskostnader för skadereglering	-157 461	-149 869
Summa utbetalda försäkringsersättningar	-667 868	-626 475
Förändring i avsättning för oreglerade skador	-167 006	-150 596
Förändring i avsättning för skadelivräntor	-73 196	-165 404
	-908 070	-942 475
Not 6 Driftskostnader		
Administration	-41 567	-27 812
Driftskostnaderna delas in i följande funktioner		
Skadereglering, enligt not 5	-157 461	-149 869
Administration	-41 567	-27 812
Kapitalförvaltning, enligt not 8	-2 047	-1 672
	-201 075	-179 353
varav:		
Personalkostnader	-115 853	-104 662
Lokalkostnader	-12 754	-13 087
Avskrivningar	-711	-614
Övrigt	-71 757	-60 990
Summa driftskostnader	-201 075	-179 353
Operationella leasingavtal		
Operationell leasing där Patientförsäkringen LÖF är leasingtagare avser i huvudsak kostnader för lokaler och kontorsutrustning.		
<i>Totala framtida minimileasingavgifter</i>		
Förfallotidpunkt		
0-1 år	-10 878	-10 417
1-5 år	-15 776	-25 673
Summa	-26 654	-36 090
Totala leasingavgifter under perioden	-26 654	-10 943
varav variabla avgifter	-	-

	2013	2012
Not 6		
(forts.)		
Arvoden till revisorer		
Revisionsuppdrag		
Ernst & Young AB	-354	-240
Lekmannarevisorer	-22	-10
	-376	-250
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	-	-
Skatterådgivning	-	-
Övriga tjänster	7 257	-
Övriga tjänster består av arvode till Ernst & Young AB för rådgivning i samband med LTGA-studie med 314, arbete avseende GAP-analys Solvens II med 414 samt Solvens II rådgivning avseende projekt-administration, IT och regelverksstöd under perioden april-december med 6 529.		
Not 7		
Kapitalavkastning, intäkter		
Ränteintäkter:		
Obligationer och andra räntebärande papper	154 507	229 573
Övriga ränteintäkter	3 012	4 495
	157 519	234 068
Not 8		
Kapitalavkastning, kostnader		
Kapitalförvaltningskostnader	-2 047	-1 672
Räntekostnader	-5	0
Övriga finansiella kostnader	-186	-248
	-2 238	-1 920
Not 9		
Bokslutsdispositioner		
Förändring säkerhetsreserv	-120 397	-104 253
Förändring periodiseringsfond	15 150	-15 150
	-105 247	-119 403
Not 10		
Skatt på årets resultat		
Aktuell skatt	-871	-11 960
Skillnad mellan redovisad skatt och skatt baserad på gällande svensk skattesats		
Resultat före skatt	871	42 517
Skatt enligt gällande skattesats 22 % (26,3%)	-192	-11 182
Netto av ej avdragsgilla/ej skattepliktiga poster	-679	-778
Redovisad skattekostnad	-871	-11 960

Not 11 Obligationer och andra räntebärande värdepapper

	2013	2013	2013	2012	2012	2012
	Upplupet anskaffnings värde	Verkligt värde	Bokfört värde	Upplupet anskaffnings värde	Verkligt värde	Bokfört värde
Landsting och regioner	6 049 988	5 968 491	6 049 988	6 000 000	5 935 176	6 000 000
Svenska staten	609 295	609 359	609 295	553 790	553 766	553 790
Svenska kommuner	399 308	403 112	399 308	198 994	209 644	198 994
Svenska bostadsinstitut	736 907	742 388	736 907	464 422	472 063	464 422
Övriga svenska emittenter	303 574	309 287	303 574	520 953	532 689	520 953
Övriga utländska emittenter	109 499	111 797	109 499	159 225	161 790	159 225
Summa	8 208 571	8 144 434	8 208 571	7 897 384	7 865 128	7 897 384
varav:						
Noterade värdepapper	2 208 571	2 228 967	2 208 571	1 897 384	1 929 952	1 897 384
Onoterade värdepapper	6 000 000	5 915 467	6 000 000	6 000 000	5 935 176	6 000 000
Summa	8 208 571	8 144 434	8 208 571	7 897 384	7 865 128	7 897 384

Noterade värdepapper hänförs till nivå 1, onoterade värdepapper hänförs till nivå 2 enligt definition i IFRS 13. Värdepapper i nivå 1 består av räntebärande instrument på den svenska räntemarknaden, värdepapper i nivå 2 består i reverser utställda på respektive landsting eller region.

Reverserna löper med rörlig ränta, STIBOR 3 månader fixing med ett räntetillägg om 0,5 %. Betalning av ränta sker kvartalsvis i efterskott. Värderingen på reverserna sker utifrån publicerade marknadsspreadar på värdepapper emitterade av kommuner och landsting i Sverige, detta då det inte finns en likvid marknad att tillgå för de utställda reverserna.

Not 12 Materiella tillgångar

	2013	2012
Ingående anskaffningsvärden	3 112	2 401
Inköp	770	711
Försäljning	-257	-
Utgående anskaffningsvärden	3 625	3 112
Ingående avskrivningar	1 673	1 059
Avskrivningar	711	614
Försäljning	-257	-
Utgående avskrivningar	2 127	1 673
Bokfört värde	1 498	1 439

Not 13 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Förutbetalda kostnader	18 409	3 656
Upplupna intäkter	-	-
	18 409	3 656

Not 14 Avsättning för oreglerade skador

	2013	2012
Skadeförsäkring		
Inträffade och rapporterade skador	2 708 407	2 192 017
Avsättning för skadelivräntor	1 440 179	1 366 983
Inträffade, men ej rapporterade skador (IBNR)	2 432 616	2 802 000
Driftskostnader för skadebehandling	320 000	300 000
Utgående balans för oreglerade skador	6 901 202	6 661 000
Skadeförsäkring		
IB Inträffade och rapporterade skador	2 192 017	2 144 421
IB Avsättning för skadelivräntor	1 366 983	1 201 579
IB Inträffade, men ej rapporterade skador (IBNR)	2 802 000	2 739 000
Driftskostnader för skadebehandling	300 000	260 000
Summa	6 661 000	6 345 000
Förändring Inträffade och rapporterade skador	516 390	47 596
Förändring Avsättning för skadelivräntor	73 196	165 404
Förändring Inträffade, men ej rapporterade skador (IBNR)	-369 384	63 000
Förändring Driftskostnader för skadebehandling	20 000	40 000
Summa	240 202	316 000
UB Inträffade och rapporterade skador	2 708 407	2 192 017
UB Avsättning för skadelivräntor	1 440 179	1 366 983
UB Inträffade, men ej rapporterade skador (IBNR)	2 432 616	2 802 000
UB Driftskostnader för skadebehandling	320 000	300 000
UB för oreglerade skador totalt	6 901 202	6 661 000
Avvecklingsresultat	67 419	-112 713

Not 15 Skadekostnadsutveckling

Skadeår	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Totalt
<i>mkr</i>									
Uppskattad slutlig skadekostnad i slutet av skadeåret (Brutto)	582	609	640	644	633	644	650	795	
Ett år senare	574	612	588	611	629	643	775		
Två år senare	583	580	560	620	639	680			
Tre år senare	543	535	565	631	682				
Fyra år senare	540	535	562	577					
Fem år senare	540	540	484						
Sex år senare	537	496							
Sju år senare	521								
Uppskattad slutlig skadekostnad per 31/12 2013	521	496	484	577	682	680	775	795	5 010
Ack. Utbetalda skadeersättningar	237	231	217	200	192	138	68	9	1 292
Avsättning upptagen i balansräkning	284	265	267	377	490	542	707	786	3 718
Avsättning tidigare år									2 862
Skadebehandlingsreserv i slutet av skadeåret (Brutto)									320
Avstämning mot balansräkning									
Oreglerade skador före diskontering									9 744
Diskonteringseffekt									2 843
Total avsättning för oreglerade skador redovisad i balansräkningen (brutto)									6 901

Ovanstående tabell visar den uppskattade totala bruttokostnaden för oreglerade skador, både rapporterade och IBNR, vid slutet av varje skadeår. Tabellerna visar också utbetalningar hänförliga till dessa skador. Diskonteringseffekten framgår längst ned i tabellen.

Not 16 Övriga skulder

	2013	2012
Leverantörsskulder	10 337	5 712
Skatteskulder	940	11 507
Övriga skulder	2 155	1 767
	13 432	18 986

Not 17 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Upplupna personalrelaterade kostnader	5 793	6 139
Övriga upplupna kostnader	1 205	1 891
	6 998	8 030

Not 18	Tillgångar som omfattas av försäkringstagarnas förmånsrätt	2013	2012
	Andra finansiella placeringstillgångar	7 355 041	7 081 300
		<hr/> 7 355 041	<hr/> 7 081 300

Not 19	Medelantal anställda samt löner och ersättningar		
	Medelantal anställda, antal (andel)		
	Totalt	140 (100 %)	127 (100 %)
	varav kvinnor	85 (61 %)	85 (67 %)
	Samtliga anställda är kontorstjänstemän anställda i Sverige.		
	Könsfördelning i företagsledning, antal (andel)		
	Styrelsen (exklusive arbetstagarrepresentanter)	7 (100 %)	9 (100 %)
	varav kvinnor	2 (29 %)	3 (33 %)
	Andra ledande befattningshavare inklusive vd	12 (100 %)	10 (100 %)
	varav kvinnor	4 (33 %)	2 (20 %)
	Löner och andra ersättningar		
	Styrelse	394	352
	Vd	1 761	1 732
	Övriga anställda	64 881	60 148
	Sociala avgifter, varav pensionspremie 17 274 (14 087)	42 530	36 049
		<hr/> 109 566	<hr/> 98 281

Ersättningar till ledande befattningshavare

<i>Ersättningar och övriga förmåner</i>	<i>Styrelse- arvode/Lön</i>	<i>Förmåner</i>	<i>Pension</i>	<i>Summa</i>
<i>Styrelsens ordförande:</i>				
Karin Christensson	75			75
<i>Vice ordförande:</i>				
Lars-Olof Rönnqvist	60			60
<i>Övriga Styrelseledamöter:</i>				
Ingrid Bergman	45			45
Rickard Simonsson	45			45
Börje Wennberg	45			45
Jerker Swanstein	45			45
Henrik Ask	45			45
Stefan Ackerby (avgått under året)	22,5			22,5
Marie-Louise Zetterström (avgått under året)	11,2			11,2
<i>Verkställande direktörer:</i>				
Vd Lars Andåker, 1/1-21/4	585	24	279	888
Vd Marie-Louise Zetterström, 22/4-	1 176	49	623	1 848
Andra ledande befattningshavare (11 st)	9 220	198	4 659	14 077

Lars Andåker har kvarstått i tjänst med andra arbetsuppgifter till och med 2013-12-31, ett avgångsvederlag motsvarande tre månadslöner har utgått med 411 kkr.

Enligt Finansinspektionens **Allmänna råd om ersättningspolicy i försäkringsföretag, fondbolag, börser, clearingorganisationer och institut för utgivning av elektroniska pengar (FFFS 2011:2)** ska bolaget bl.a. offentliggöra information om löner, ersättningar och andra förmåner i bolaget.

Ovan har information lämnats om storleken på ersättningarna till styrelsens ledamöter, vd, andra ledande befattningshavare och övriga anställda i bolaget. Bolaget har ovan valt, i enlighet med Finansinspektionens allmänna råd FFFS 2011:2, att publicera ersättningar till bolagets kontrollfunktioner tillsammans med övriga anställda då en separat redogörelse skulle avslöja enskilda personers ekonomiska förhållanden. Vissa uppgifter med koppling till principer eller kriterier för beräkning av eller storlek på rörliga ersättningar eller uppskjutna utbetalningar kan inte lämnas eftersom rörliga eller resultatbaserade ersättningar eller rättigheter till aktier, aktierelaterade instrument eller andra finansiella instrument inte finns i bolaget.

Bolagets styrelse fastställer årligen en ersättningspolicy som gäller för samtliga anställda i bolaget. Ersättningspolicyn finns tillgänglig på bolagets hemsida, www.patientforsakring.se.

Principer för fastställande av ersättningar till ledande befattningshavare

Ersättning till styrelseledamöter beslutas årligen av bolagsstämman. Styrelsearvodet utgår inte till i bolaget anställda personer. Styrelsen har inom sig utsett ett ersättningsutskott. Ersättningsutskottet består av styrelsens ordförande och vice ordförande och skall inför behandling av styrelsen bereda väsentliga ersättningsfrågor såsom ersättning och anställningsvillkor för verkställande direktören samt principerna för ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare och övriga anställda.

Bolaget tillämpar inte rörlig eller resultatbaserad ersättning eller rättigheter till aktier, aktierelaterade instrument eller andra finansiella instrument till vd, andra ledande befattningshavare, anställda som kan påverka bolagets risknivå, anställda i kontrollfunktioner eller andra anställda.

Ersättning till verkställande direktören fastställs av bolagets styrelse. Ledande befattningshavares och övriga anställdas ersättning fastställs av vd. Ersättningen till verkställande direktören och bolagets ledningsgrupp utgörs av fast lön, övriga förmåner och pension. Ersättningen fastställs enligt marknadsmässiga principer. De personer som kan anses tillhöra den kategori som utövar eller kan utöva ett inte oväsentligt inflytande på bolagets risknivå erhåller en fast ersättning från bolaget varför det inte finns några incitament från bolaget som kan uppmuntra till ett överdrivet risktagande.

Pension

Verkställande direktör Marie-Louise Zetterströms pensionsålder är 62 år. Pensionen utgörs av en tjänstepension på 35 % av pensionsmedförande lön, en företagsägd kapitalförsäkring på 10 % av pensionsmedförande lön och en företagsägd kapitalförsäkring på 5 % av pensionsmedförande pension. Den årliga kostnaden för pensionen uppgår till cirka 73 kkr per månad. Premien betalas längst till och med månaden före Marie-Louise Zetterström fyller 65 år.

Verkställande direktör Lars Andåkers har under året gått i pension. Pensionen var en premiebestämd pension. Den årliga kostnaden för pensionen uppgick till cirka 72 kkr per månad. Premien betalades längst till och med månaden före Lars Andåker fyllde 65 år.

Andra ledande befattningshavare omfattas i likhet med övriga anställda av pensionsvillkor enligt kollektivavtal mellan Försäkringsbranschens Arbetsgivarorganisation (FAO) och Försäkringstjänstemannaförbundet (FTF) respektive Sveriges Akademikers Centralorganisation (SACO), vidare beskrivet under not 1 Redovisningsprinciper.

Avgångsvederlag

Verkställande direktör Marie-Louise Zetterström har ett avtal om avgångsvederlag uppgående till en årslön. Avtalet med verkställande direktören löper med en uppsägningstid från bolagets och verkställande direktörens sida på sex månader. Vid uppsägning från bolagets sida och vid egen uppsägning har andra ledande befattningshavare tre till sex månaders uppsägningstid samt under vissa förutsättningar rätt till omställningsstöd och förlängd uppsägningstid enligt kollektivavtal mellan Försäkringsbranschens Arbetsgivarorganisation (FAO) och Försäkringstjänstemannaförbundet (FTF) respektive Sveriges Akademikers Centralorganisation (SACO).

Verkställande direktör Lars Andåker hade ett avtal om avgångsvederlag uppgående till en årslön. Avtalet med verkställande direktören löpte med en uppsägningstid från bolagets och verkställande direktörens sida på sex månader.

Not 20 Upplysningar om närstående

Som närstående definieras styrelseledamöter och ledningspersoner och deras nära familjemedlemmar. Inga väsentliga transaktioner utöver de som anges i not 19 finns. Som närstående parter räknas inte bolagets ägare som har styrelse-representation. Dessa agerar inte i direkt eget intresse utan representerar försäkringstagarna. Verksamheten bedrivs enligt ömsesidiga principer. Den vinst som uppkommer återförs till försäkringstagarna.

Stockholm den 20 mars 2014

.....
Karin Christensson, ordförande

.....
Jerker Swanstein

.....
Lars-Olof Rönnqvist, vice ordförande

.....
Henrik Ask

.....
Rickard Simonsson

.....
Ingrid Bergman

.....
Börje Wennberg

.....
Magnus Morén, arbetstagarrepresentant

.....
Kerstin Winberg, arbetstagarrepresentant

.....
Marie-Louise Zetterström, verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har avgivits den

.....
Ernst & Young AB
Magnus Fagerstedt
Auktoriserad revisor

Vår granskningsrapport har avgivits den

.....
Johan Edstav
Lekmannarevisor

.....
Tomas Nordenstam
Lekmannarevisor

Styrelse, revisorer och företagsledning

Styrelse

Ordinarie ledamöter valda av bolagsstämman

Christensson, Karin	Chef regionsservice, Region Skåne
Rönnqvist, Lars-Olof	Senior advisor, Västra Götalandsregionen
Ask, Henrik	Personskadeförordningschef, If Skadeförsäkring
Bergman, Ingrid	Koncernredovisningschef, Stockholms läns landsting
Simonsson, Rickard	Landstingsdirektör, Örebro Läns Landsting
Swanstein, Jerker	Advokat, Limhamn
Wennberg, Börje	Landstingsråd, Landstinget i Uppsala län
Morén, Magnus	Arbetsgagarrepresentant
Winberg, Kerstin	Arbetsgagarrepresentant

Revisorer

Ordinarie revisor vald av bolagsstämman

Ernst & Young AB	representeras av Auktoriserad revisor Magnus Fagerstedt
------------------	--

Lekmannarevisorer valda av bolagsstämman

Nordenstam, Tomas	Lövånger
Edstav, Johan	Uppsala

Företagsledning

Zetterström, Marie-Louise	Verkställande direktör
Abrahamsson, Peter	IT-chef
Adrup, Jan	Skadeförordningschef
Berndtsson, Magnus	Biträdande skadeförordningschef
W Björn, Roger	Finanschef
Cronmark, Henrik	HR-chef
Dahlström, Annelie	Chef internservice
Evangelisti, Lena	Ekonomichef
Gustafson, Pelle	Chefläkare
Lundqvist, Magnus	Chefaktuarie
Nyberg, Magnus	Bolagsjurist
Olsson, Helena	Kommunikationschef

Revisionsberättelse

Till årsstämman i Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag, org.nr 516401-8557

Rapport om årsredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag för år 2013.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt lag om årsredovisning i försäkringsföretag och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lag om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolags finansiella ställning per den 31 december 2013 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt lag om årsredovisning i försäkringsföretag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag för år 2013.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen och försäkringsrörelselagen.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen och aktiebolagslagen.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, försäkringsrörelselagen, lag om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Vi tillstyrker att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 20 mars 2014

Ernst & Young AB

Magnus Fagerstedt
Auktoriserad revisor

Till
Bolagsstämman i
Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag
Organisationsnummer 516401-8557

Granskningsrapport avseende räkenskapsåret 2013

Vi, av bolagsstämman utsedda lekmannarevisorer, har granskat Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolags verksamhet under räkenskapsåret 2013.

Granskningen har utförts enligt vad som stadgas i försäkringsrörelselagen om lekmannarevisorer och god revisionssed.

Vi bedömer att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillräckligt sätt samt att bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Uppsala och Lövånger den 28 mars 2014

Johan Edstav

Thomas Nordenstam